

REVISTA DEL CENTRE DE LECTURA

ANY VI.

REUS, 1.er D'OCTUBRE DE 1925

NUM. 137.

EL BANC DE CRÉDIT LOCAL

CONFERÈNCIA D'EN FRANCESC RECASENS EN EL « CENTRE DE LECTURA »

II

NECESSITAT D'UN COMPLEMENT FINANCIER. EL PROJECTE DE BANC MUNICIPAL

Hem dit que els Ajuntaments, teòricament, poden aprofitar les enormes possibilitats que avui el crèdit representa. Aquesta és la resultant immediata del Estatut, el qual, poc temps després d'ésser posat en vigor, despertava els anhels de millora de diversos municipis. Allavors va sorgir la idea de la creació del Banc Municipal, doncs desseguida es va tenir consciència exacta de què, per a moure la palanca del crèdit municipal, mancava el punt d'apoi d'un complement financier; mancava l'organisme que recollís i encarrilés la corrent creditícia dels Municipis, per a transformar-la en signes de crèdit de fàcil i ventajosa col·locació.

Després d'un profund estudi de la qüestió, dels termes en que aquesta quedava plantejada a Espanya i de les solucions que altres països li havien trobat, el Banc

de Catalunya va dirigir-se al Govern demanant-li autorització per a constituir la entitat Banc Municipal d'Espanya, amb les característiques i facultats determinades en el projecte d'Estatut que se sometia a la seva aprovació.

La instància del Banc de Catalunya, que em permetré parafrasejar, comença assegurant que'l Municipi es la pedra fonamental de l'organització i la fortalesa nacional, i que els anhels i esperances de regeneració municipal han trobat ja un camí ampli i ben orientat en la reforma introduïda per l'Estatut.

Però totes les dignitats, eminències i poders dels Municipis—diu la instància—caurien per terra, si els autors de l'Estatut no haguessin acudit amb entusiasme a vitalitzar l'economia municipal concedint als Ajuntaments recursos i facultats suficients. La fortalesa econòmica dels Municipis queda vigoritzada amb les dotacions i recursos que li facilita l'Estatut, i això,

que produirà múltiples efectes d'ordenació, claretat, bon règim i progrés, pot produir també el crèdit municipal.

Es descriu a continuació la vida del antic Municipi, desprovist de recursos, administrat confusament, deficientment, que tenia tancats els camins del crèdit ja que l'estalvi i la Banca desconfiaven sempre d'uns organismes dèbils i mal administrats. Sols podien superar aquests obstacles uns quants Municipis importants, en els quals una exhuberància de vida i de progrés locals compensava les dificultats de l'administració. El crèdit municipal tenia, doncs, un camp d'actuació limitadíssim.

Però la rectificació s'ha iniciat, i el bon govern, els nous mètodes d'administració i la fortalesa econòmica, produiran el crèdit financer i neixerà i creixerà la confiança. Es necessari fer arribar els beneficis del crèdit als Ajuntaments petits, doncs també poden oferir, proporcionalment, sòlides i efectives garanties.

La solució dels diversos problemes plantejats, pot trobar-se—diu la instància—en la iniciativa que se sotmet al Govern. Amb la creació d'una entitat nacional de crèdit municipal, s'ordenarà l'activitat financiera dels Municipis, es centralitzarà i unificarà el crèdit municipal, nivellant-se les seves corrents parcials i vicioses, corregint-se les desviacions i injustícies del estalvi, i igualant-se el crèdit de tots els Municipis.

Es proposava, doncs, la creació d'una institució nacional intervinguda per l'Estat, amb una representació de crèdit: la cèdula municipal. Les seves principals funcions havien d'ésser l'obrir crèdits o contractar emprèstits amb els Ajuntaments, i crear, en representació dels crèdits i emprèstits, les cèdules municipals.

El Banc Municipal d'Espanya,—es diu—obrirà els crèdits o contractarà els emprèstits exigint les garanties màximes, i en lliure concurrència bancaria, amb el qual es respecta la llibertat dels Municipis de contractar o no amb el Banc Municipal, si bé aquest podrà oferir condicions insupera-

bles, per la generalitat i extensió de les seves operacions. En quan a la creació d'un títol representatiu de la suma i volum dels préstecs i emprèstits concertats, la *Cèdula Municipal*, deuria ésser objecte de privilegi d'emissió a favor del Banc projectat.

La instància del Banc de Catalunya parla després dels diversos procediments usats en varis països, i defensa la concepció de Banc intervingut i controlat per l'Estat, però amb capital privat, Banc semi-oficial, en fi, com a més apte per a resoldre el problema del crèdit municipal a Espanya.

Evidentment, ni el sistema de subvencions, bonificacions d'interès i altres ventatjes de l'Estat als Municipis es aplicable a Espanya, pel perill que per als propis Ajuntaments significaria, ja que algún dia es podria crear un caciquisme que dominaria l'hisenda i el progrés dels pobles, ni pot pensar-se tampoc en una institució cooperativista semblant al crèdit Comunal de Bèlgica, ni menys encare en la creació d'un Banc de l'Estat.

En el terreny purament teòric, pot ser el crèdit Comunal de Bèlgica sigui la institució més ben resolta, més lògica, entre les que en els diversos països que coneixem actuen en el camp del crèdit municipal. Però l'educació política d'Espanya no es pas la d'aquell admirable petit país, i seria massa atreviment, a l'endemà d'haver iniciat la lliberació dels Municipis, al començar tot just a preparar-se una tradició de bon govern, entregar a unes mans, encare inexpertes, la direcció d'un organisme que hauria de contractar amb els propis directors i cooperadors.

Importants inconvenients presenta també el Banc de l'Estat, la institució purament oficial, aquí on la burocràcia es un obstacle insuperable. Al informar el Concell d'Estat un problema semblant, va dir justament que l'administració està mancada de la necessària flexibilitat per a la part d'estudi econòmic i financer que ha d'anar junt amb tota operació de préstec, i es ben

conegut que l'administració no té activitat per a ésser un bon prestamista creditor.

Tal com va dir un articulista al parlar de les diverses concepcions d'entitat auxiliar dels Ajuntaments, aquí s'havia de tenir molt en compte l'estat primari de l'educació política espanyola, comprenent-se que fora fatal i irreparable l'adoptar una solució que per inèrcia, per incomprensió, per complicacions idealistes o per intrusió de la política, pogués significar la persistència del deplorable estat de les hisendes municipals d'abants de l'Estatut.

El sistema de Banc semi-oficial ofert al Estat pel Banc de Catalunya, no era certament cap novetat; era el mateix que, en altres esferes del crèdit, representen el Banc d'Espanya, el Banc Hipotecari, el Banc de Crèdit Industrial. I representava quasi exactament el sistema que a França, amb el Crèdit Foncier, ha donat i està donant meravellosos resultats.

L'exemple, doncs, l'havia trobat el Banc de Catalunya i podien trobar-lo els que volguessin jutjar la qüestió, tant ben planejat, tant ben resolt, tant experimentat, tant pròxim, que amb un mínim de bona voluntat s'havia de convèncer tothom de l'excel·lència del sistema, sobre tot al veure'l aplicat en un país de psicologia semblant al nostre.

El Crèdit Foncier de França, que podria donar-nos tota una teoria d'exemples en defensa del Banc Municipal, ha sigut, durant 65 anys, el punt d'ajut dels Municipis francesos per a aconseguir una completa transformació, transformació que ha sigut, evidentment, una de les bases del progrés i la grandesa de França.

Donant un cop d'ull a les xifres contingudes en els balanços del Crèdit Foncier, ens farem càrrec parcialment de la transcendència del treball realitzat. Malgrat la fredor dels números, s'ha de comprendre que

l'eficàcia del moviment d'uns tant importants capitals ha de produir un enorme desenrotlló de la riquesa del país.

El total de préstecs comunals fets en 64 anys pel Crèdit Foncier, des de la promulgació de la llei de concessió del 6 de Juliol de 1860, fins al 31 de Desembre de 1923, es de vuit mil vuit cents cinquanta quatre milions de francs. Fins a la darrera d'aquestes dades havia cancelat préstecs per valor de tres mil dos cents setanta quatre milions, resultant que tenia prestats als Municipis la quantitat de cinc mil cinc cents vuitanta milions.

El Crèdit Foncier, que té el privilegi d'emissió de les obligacions comunals, amb les quals es proporciona els medis per atendre les seves operacions amb els Ajuntaments, ha emitit quantitats enormes de títols que, en tot temps, han gaudit de la màxima consideració del capital i l'estalvi.

Les obligacions comunals, de les que a fi de 1923 n'hi havia en circulació per valor de quatre mil set cents milions de francs, son el títol popular per excel·lència, la guardiola del petit rentista.

Retenim, senyors, una xifra: vuit mil vuit cents milions de préstecs fets. Un promig de cent trenta cinc milions anuals, que han anat als Municipis francesos vivificant-los, empenyent-los en la via del progrés! Imagineu el que una suma així significa per a un país, i convertiu aquests vuit mil vuit cents milions en sanejament, urbanització, instal·lacions d'aigua i llum, parcs, jardins, escoles, hospitals, mercats, escorxadors!

Amb aquestes xifres a la mà, podia desseguida veure's la transcendència de la iniciativa. Per què, que's facin les estimacions que es vulgui, que s'estableixin les proporcions en qualsevol forma, i és podrà tenir una idea de ço que ha de ser el Banc Municipal i ço que pot significar per al país.

